

Pressmeddelande

Luxemburg den 1 mars 2023

EU:s revisorer vill se en förenkling av EU:s finansiella landskap

- *De senaste 15 åren har allt fler nya finansieringsinstrument skapats utanför EU-budgeten, vilket har gjort EU:s finansiella landskap alltmer komplext.*
- *För en del av instrumenten brister granskningen av hur de presterar och Europaparlamentets tillsyn över dem.*

I årtionden har det saknats en samlad strategi för utformningen av EU:s finansiella landskap, vilket har lett till ett alltför komplext lapptäcke av instrument och ofullständig offentlig ansvarsskyldighet, enligt en ny rapport från Europeiska revisionsrätten. EU:s budget utgör landskapets medelpunkt, men det består av allt fler instrument utanför budgeten och hybridinstrument. Antalet nya instrument har ökat de senaste 15 åren och nu rekommenderar revisorerna att man ökar ansträngningarna för att konsolidera dem.

”EU:s nuvarande finansiella landskap har beskrivits av Europaparlamentet som en mångfald av fonder och instrument kring EU-budgeten”, säger François-Roger Cazala, den ledamot av revisionsrätten som ansvarar för rapporten. ”Även om det fanns olika skäl till att instrumenten inrättades, anser vi att det krävs ytterligare förenkling och ansvarsskyldighet för att effektiviteten och öppenheten ska bli bättre”.

Revisorerna undersökte varför antalet instrument som inte är helt integrerade i EU-budgeten hade ökat. De konstaterade att de rättsliga, politiska och ekonomiska omständigheter som rådde när respektive instrument skapades i de flesta fall hade angetts som skäl till varför instrumenten hölls åtskilda från EU-budgeten. Till exempel kunde de instrument som bygger på upp- och utlåning för att ge ekonomiskt stöd endast bildas utanför EU-budgeten, eftersom lån inte får tas upp inom budgeten. Dessa instrument skapades främst för att hantera kriser så snabbt som möjligt (dvs. för att tillgodose det omedelbara behovet av finansiellt stöd till Grekland och hantera statskuldkrisen 2010).

Även om inrättandet av instrumenten kunde motiveras saknade många instrument lämpliga förhandsutvärderingar: valet av deras utformning (inklusive deras särdrag att ligga utanför budgeten) underbyggdes i de flesta fall inte av konsekvensbedömningar eller liknande förhandsutvärderingar. Enligt revisorerna gör det också att det inte går att visa att det var bättre att inrätta ett instrument utanför budgeten än att använda EU-budgeten eller att det föreslagna instrumentet var det mest effektiva.

Andra delar av instrumenten varierar betydligt och ökar komplexiteten, till exempel ser styrformerna för liknande upp- och utlåningsinstrument olika ut, trots att det knappast finns något skäl till det. Dessutom skiljer sig finansieringskällorna åt, och potentiella skulder backas upp på olika sätt.

Offentlig granskning säkerställer att finansieringsinstrument är legitima, motiverade och ansvarsskyldiga, men EU:s finansiella landskap granskas inte fullt ut. Revisorerna rekommenderar att en konsoliderad och

Avsikten med detta pressmeddelande är att presentera huvudbudskapen i Europeiska revisionsrättens särskilda rapport. Hela rapporten finns på eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

komplett uppsättning information om alla instrument sammanställs och offentliggörs. Även om Europeiska kommissionens nyligen införda rapport om insyn i budgeten ses som ett positivt steg omfattar den inte alla instrument. Dessutom finns det en lucka i revisionen av hur de instrument som inte omfattas av revisionsrättens revisionsrättigheter presterar. Europaparlamentets tillsyn är också bristfällig. Det gör att typen eller omfattningen av den offentliga granskningen – och därmed ansvarsskyldigheten – kan variera beroende på vilket finansieringsinstrument som används.

Revisorerna konstaterar att arrangemang som gör EU-budgeten mer flexibel har ökat inom budgetramen för 2021–2027, vilket gör det möjligt att hantera särskilda och oförutsägbara behov bättre inom EU-budgeten och att minska behovet av att skapa särskilda instrument. Framsteg hade också gjorts när det gäller att konsolidera flera instrument i EU-budgeten. Men insatserna mot covid-19-krisen ledde till att två nya instrument inrättades (Sure och NextGenerationEU), och förenklingspotentialen har ännu inte utnyttjats fullt ut, särskilt inte för de instrument som tillhandahåller ekonomiskt stöd till medlemsländer eller vissa länder utanför EU. Revisorerna rekommenderar Europeiska kommissionen att föreslå att moderniseringsfonden integreras i EU-budgeten och att befintliga instrument för ekonomiskt stöd integreras och konsolideras.

Bakgrundsinformation

Den stora merparten av EU-budgeten används för att finansiera utgiftsprogram som finansieras eller det görs avsättningar för inom EU:s budgetplanering (den s.k. fleråriga budgetramen). Revisionsrätten har fullständiga revisionsrättigheter när det gäller hela EU-budgeten. I rapporten tas instrument upp som huvudsakligen ligger utanför EU-budgeten och genom vilka nya transaktioner kan utföras under perioden 2021–2027 eller som fortsätter att generera betydande tillgångar eller potentiella skulder för EU eller medlemsländerna. Revisionsrätten har också revisionsrättigheter för många av de instrument som analyserats i rapporten men inte för alla. ESM, EFSF och EIB använder sig av en privat extern revisor, och det gör även den europeiska fredsfaciliteten och moderniseringsfonden som ännu inte har utarbetat någon revisionsrapport eftersom de nyligen inrättades. För lånefaciliteten till förmån för Grekland är det de långivande EU-medlemsländernas högre revisionsorgan som har revisionsrättigheter. Revisionsrätten har i tidigare publikationer föreslagit, och upprepar nu i denna rapport, att mandat för offentlig revision bör fastställas för alla typer av finansiering av EU:s politik samt att revisionsrätten bör uppmanas att granska alla organ som inrättats genom avtal utanför EU:s rättsordning för att genomföra EU:s politik. På liknande sätt har Europaparlamentet efterlyst ett större och tydligare deltagande av revisionsrätten i revisionen av dessa instrument, och revisionsrätten har efterlyst större tillsyn från Europaparlamentets sida.

Särskild rapport 05/2023 *EU:s finansiella landskap: ett lapptäcke som behöver förenklas ytterligare och bli föremål för ökad ansvarsskyldighet* finns på revisionsrättens webbplats eca.europa.eu.

Presskontakt

Revisionsrättens presstjänst: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: +352 691553547
- Damijan Fišer damijan.fiser@eca.europa.eu – M: +352 621552224
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: +352 691551502